

Nu vil jeg gerne have Bekræftelse paa, at den Maade at føre Bøgerne paa er rigtig, — at Brugsforeningens Kassebog, saaledes først, er i Orden, og at Uddelerens Kassebog falder ind under Begrebet Bibøger. Det er det, jeg gerne vilde spørge om for at faa en udtrykkelig Bekræftelse derpaa, da det ellers forekommer mig, at der kunde komme nogen Uoverensstemmelse med Hensyn til Ordlyden af denne Paragraf. Jeg nærer for Resten ingen Tvivl om, at ved Eftersyn af selve Bøgerne vil man i alle Tilfælde erkende, at de ere korrekt førte, men der kan være den Side af Sagen, at man ikke ser, hvad der indgaar hver Dag. Det fremgaar ikke paa den Maade af Foreningens Bøger, men kun af Uddelerens Kassebog. Med de Ord skal jeg anbefale at stemme for de to første Ændringsforslag, men imod det tredje.

Ministeren for Handel og Søfart (Muus): Jeg skal bemærke overfor det ærede Medlem for Aarhus Amts 4de Valgkreds (Johannes Pedersen), at naar der søges en Modifikation for de smaa Haandværkere og beværtningsdrivende, er det netop, fordi de ere smaa. At indrømme dem Lempelse, fordi de ere gamle, er der i og for sig ingen Grund til. Der vil ikke være Spor af Grund til at fritage en Tømrermester eller Snedkermester, som er 60 eller 65 Aar og har 10 til 20 Svende, maaske flere, for Bogføringspligt, fordi han er gammel. Det vilde være uheldigt for Samfundet. Hvis en Mand i en stor Stilling ikke fører Bøger, er det absolut galt. Den, man har villet beskytte, er den lille Haandværker. Det er en videre Uddykning af, hvad der allerede i det første Forslag fandt sit Udtryk ved, at det undertog Haandværksmestre, som arbejdede enten alene eller ved deres Børns Hjælp. Denne Lempelse udvider man ved at bestemme, at den lille Haandværksmester, som ikke har over to Svende, i de første 5 Aar har Respit med Bogføringen, men det er paa ingen Maade Meningen, at fordi en Mand, der sidder i en stor Bedrift, er bleven ældre, skal han være fri derfor.

Overfor det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (R. Nielsen) vil jeg sige, at naturligvis har Brugsforeningen intet at indføre i sin Kassebog, før den faar Indbetaling fra Uddeleren. Det vil være naturligt, at Uddeleren fører sin egen Kassebog, og at Brugsforeningen saa faar det indførte som en samlet Post,

hver Gang den hæver Penge hos ham; der vil meget let den ene Bog kunne gaa ind som en Bibog. Men selve Andelsselskabet kan selvfølgelig kun i sin Kassebog indføre Pengene paa det Tidspunkt, det virkelig faar dem fra Uddeleren, idet denne staaer med Ansvar for alle de Penge, der skulle være til Stede i Kassen.

Mortensen: Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (R. Nielsen), som i sit Forsvar for de smaa Brugsforeninger sagde, at en Snes Smaafolk, som købe noget i Fællesskab og fordele imellem sig, ville blive ramte af Loven, synes ganske at have glemmt, at det behøver ikke just at være Smaafolk, og at det i Ændringsforslag Nr. 3 er forudsat, at denne Virksomhed nødvendiggor lønnet Medhjælp og Lokale. Naar dette kræves, vil Bestemmelsen neppe ramme en Snes Smaafolk, som have købt en Ting, som de dele imellem sig, men den vil ramme virkelige Brugsforeninger, af hvilke man med Grund kan kræve, at de have en saadan Orden i deres Regnskaber, at de kunne føre Bøger.

Wulff: Jeg vilde have rettet et Par Ord til det ærede Medlem fra Herning (R. Nielsen), men den ærede sidste Taler har berøvet mig Lejligheden dertil, idet mine Udtalelser vilde gaa i samme Retning som hans.

Maa jeg benytte Anledningen til at sige et Par Ord om et Begreb, der er berørt fra flere Sider: Læbæltet. Jeg tror ikke, det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) havde Ret i den Betragtning at tilskrive Læbæltet Anledningen til Brugsforeningernes Eksistens, men jeg ved nok, at der eksisterer mange indenfor Læbælterne. Det kan maaske her have Betydning at gøre opmærksom paa, at Læbæltet ikke er opstaaet som en byvenlig, landbofjendtlig Institution og heller ikke er opstaaet i de Aar, Næringsloven blev given, men det fandtes noget i Forvejen. Men den Gang indskrænkede man denne Indretning, som gaar langt tilbage henimod Middelalderen. Om det formaalstjenlige i den Gang at bestræbe sig for at drive Haandværk, Industri og Handel i større Former ind i Byerne, kan der vistnok ikke være Tvivl. Blandt andet vare vi her i Landet fuldstændig ude af Stand til at optage Kampen med Hansestæderne og de tilgrænsende Storbyer, i hvis Borgerskab netop de Næringsveje vare koncentrede paa en saadan Maade, at Næringsvejene, fordelte